

Komentarji

Ameriška palača v Moskvi. — Socialisti odpravljajo smrtno kazen, katoliški fašisti jo obnavljajo! — Repenčenje v Pittsburghu

Stari Art Brisbane ima enat prav, ko protestira proti eni ameriške poslanke paje v Moskvi, ki bo stala milijon dolarjev. Brisbane pravi, Ameriki se ni treba bahati z veliko palačo pred skromni Rusi in s tem potrditi njihovo, da so ameriški vladarji svetji kapitalistični bahači sveta.

Mar misli ameriška vlada, da z milijonarsko palačo, ki jo vrata plačati ameriški delavci — ta dva dajeta največ davka — bolj imponirala kim delavcem in kmetom?

Kjerkoli pridejo socialisti do ličnega vpliva in moči, takoj krbe, da se tamkaj odpravi smrtna kazen, ki jo socialisti in drugi humanitarni ljudje strajo za barbarizem iz tem-vekov.

To so storili tudi v republikah, kjer je bila smrtna kazen odpravljena s socialističnim imenom. Ko pa se je katoliški Dollfuss polastil vlade v Avstriji, je brž obnovil smrtno kazen — in socialisti so bili d prvimi, ki jih je Dollfuss obesiti.

Socialisti na Španskem so tudi pomagali k odpravi smrtni kazni. Ko pa so pri zadnjih voj-ah s pomočjo žensk in prevar-lik klerikali na krmilo, so obnovili smrtno kazen tudi španiji. Uvedli so giljotino

rekanje glav — in najbrž bo leta glava marsikaterega so-leta, če zagospodari katoli-fašistična diktatura na škem.

Smrtna kazen za politične stopke je bila obnovljena tu-Italiji, kjer ima fašizem njega najboljega zaveznika v obliki cerkvi; obnovljena je v Nemčiji.

Klerikali postavljajo načelo, "oblast prihaja od Boga". Iz sledi, da obešanje, strelja-in sekanje glav — sploh ves barbarizem — prihaja od Boga! res lepa oblast!

Socialisti in vsi oni, ki ljubijo predek in resnično demokra-ter sovražijo barbarizem in oblik, bodo že poskrbeli, da vrata oblasti ne vrste najde-eto mesto v muzeju poleg soh-balov, kjer tudi ostane.

"Srbobran" v Pittsburghu se eni nad pisateljem Adami-ri zaradi njegove nove knjige njegovih predavanj, ki niso kaj naklonjena režimu v Ju-laviji. Adamiča imenuje "au-ajaka".

Pri srbskih šovinistih, kakor slovenskih in hrvaških šovi-ih, je vsakdo "avstrijak" — džaron in italijanac — ki na-mando ne žvižga z njimi. To ljudje silno majhne in z de-imi pečati zapečatene pame-terim ne moreš nič dopove-iti. Ti ljudje so ustrelili ve-gego kozla, ker so prišli v A-riko. Ostati bi morali doma, ino tam so lahko srečni!

Sto Severingovi "spreobni-ti" skovali komunisti
Berlin. — Prvoaprilske vest, je bivši socialistični minist-er Karl Severing šel v Hi-jev tabor, je skovala komu-istična "Voikzeitung", ki iz-ja v Saaru. Članek je zgledal, da je ponatis iz Severin-ve knjige, njen avtor pa pra-da niti en odstavek ne sliči-jevo pisavi.

V AVTNI INDUS-TRIJ SE VEDNO VRE REVOLTA

Delavci pri Hudsonu dobili zvišanje po kratki stavki. Stavka pri Motor Products. Neodvisna unija mehanikov v akciji

Detroit. — (FP) — Predsednik Roosevelt ni "panal" avtnih delavcev s svojim kompromi-som. Tudi ni ponehala militant-nost. Med njimi še vedno vre revolta, ki je zadnji teden pri Hudson Motor Products dobila izraza v stavkah.

Pri Hudson Motor so delavci drug za drugim zastavkali v šestih departmentih za zvišanje plač in tudi zmagali. Najprvo so prenehali z delom v departmen-tu 3760. Počivali so v tovarni dve uri, medtem pa se je odbor po-gajal z vodstvom. Delati so zo-pet pričeli, ko se je vrnil odbor s poročilom, da je minimalna plača zvišana od 48 na 50 centov na uro in da družba garantira 207 do 210% bonusa.

Stavka se je takoj razširila na dva druga departmenta, ki sta upravi dala ultimatum, da mora biti plača zvišana drugi dan do osme ure zjutraj, kar se je zgodilo. Nato je prišel ultimatum od štirih drugih departmentov, ki so zahtevali zvišanje za vse delavce v vseh oddelkih. Izgleda so dobri, da se bo družba po-dala in zvišala plače na 50 cen-tov na uro z bonusom vred.

Pri Motor Products kompani-ji pa je nastala stavka 1500 de-lavcev, ko je družba znižala pla-če 200 elektrolitom z 88 na 82 centov na uro. Stavkarji so ta-koj formirali močno piketno stražo, njih odbor pa je šel na delo in sestavil novo mezdno lestvico. Stavkarji zahtevajo \$1.10 za izučene delavce, 90c za polizučene in 70c na uro za na-vadne delavce. Slednji zdaj pre-jemajo 40—45c, polizučeni 45—70 in mehaniki od 50c do enega dolarja. Stavka je popolna.

V novo mezdno gibanje se je vrgla tudi Mechanics Educational Society, neodvisna unija, ki ima prestiž, da je prva orga-nizacija, ki je lansko leto z mi-litantno stavko prisilila avtne magnate na kolena. Steje 15,000 članov — "tool and die makerjev". Nedavno je spre-menila svoja pravila in odprla vrata tudi deloma izučnim de-lavcem. Kontrolira tovarne, ki delajo orodje za avtno industri-jo. Zahteva 20% zvišanje plač in skrajšanje delovnika na 30 ur.

Za to militantnost avtnih de-lavcev postoje gotovi vzroki — priganjstvo. Komaj je bil skle-njen washingtonski dogovor, so bili delavci pri General Motors takoj obešeni, da morajo pro-ducirati več. V departmentu za osi Chevrolet tovarne so v enem dnevu pognali produkcijo na 8000 do 1000—1100 na 1500 z istim številom delavcev.

Slično je v Briggsovi tovarni, pri Fordu in drugod. Po izjavi nekega delavca, so pri Briggsu v departmentu 65 pred štirimi tedni imeli 62 centov na uro, zdaj imajo 43 centov, izdelati pa morajo eno tretjino več vrat. Slično je tudi v drugih depart-mentih. V par slučajih so de-lavci revoltirali proti novemu natezanju. Bossi so jih začasno pomirili z malim zvišanjem mezd.

Pri Fordu natezanje pa sploh ne pozna mej. V livarni v de-partamentu K, kjer delajo kole-sa, so zvišali produkcijo 35-krat. Nekdaj je vsak "coremaker" napravil po en model na uro, potem je bila produkcija zviša-na na 10 kosov na šest delavcev, nato na 20 in potem na 30 ko-sov. Z iznajdbo novega stroja pa sedaj eden delavec napravi toliko kolikor je prej vseh šest.

Sploh je z vseh strani slišati pritožbo o gigantskem priganj-stvu, ki narašča z dneva v dan.

120 ubitih v bitki z rebelnimi ka-deti v Boliviji

V južnoameriški republiki, ki je v vojni s Paragvajem, se po-javlja velika kriza

Lima, Peru, 9. apr. — Z boli-vijske meje poročajo, da je zad-nji četrtlet izbruhnila vstaja vo-jaskih kadetov v La Pazu, glav-nem mestu republike Bolivije, in v krvavi bitki med uporniki in vojaki je bilo 120 mož ubitih in na stotine ranjenih. Vlade-čete so potlačile revolto in vo-ditelji vstaje so bili takoj po-stavljeni pred vojno sodišče ter ustreljeni v nekaj urah po ob-sodbi.

Po vsej Boliviji vre. Silna ne-zadovoljnost ljudstva izvira iz katastrofalne vojne, ki jo Bol-ivija vodi brez malega že dve le-ti s sosednjo republiko Paragva-jem zaradi sporne province Cha-co, in pa zaradi ekonomske kri-ze, katera je strašno obubožala prebivalstvo.

Načrti, da vlada izplača zmrznjene bančne vloge

Z zadevo se peča kongres. Zmrz-njene vloge znašajo skoro dve milijardi dolarjev

Washington, D. C. — V kon-gresu se je pojavil načrt, da fe-deralna vlada prevzame vse zmrznjene vloge v propadlih na-rodnih in državnih bankah, ki so bile članice rezervnega siste-ma, in te vloge takoj izplača v gotovini, nakar naj likvidira premoženje zaprtih bank in se naplača, ko se vrnejo "boljši časi".

Načrt je delo kongresnika Mc-Leoda, republikanca iz Michiga-na, in ima v kongresu precej podpore. Na podlagi tega načrta bi federalna korporacija za fi-nančno rekonstrukcijo (RFC) prevzela zaprte banke in izplač-la vloge. Računajo, da skupna vsota zmrznjenih vlog v propadlih bankah po vseh Združe-nih državah znaša eno milijar-do in 815 milijonov dolarjev.

Strašen primer vraževerstva v Rumuniji

Bukarešta., 9. apr. — Zadnje dni so kmetje v rumunski vasi Damian izkopali iz groba truplo kmetice, ki je izvršila samomor. Iz trupa so iztrgali srce in ga sežgali, pepel pa raztresli na vse strani. To so storili iz razloga, da kmetica "ne bo hodila nazaj in jih strašila". Okrog 50 kme-tov je bilo aretiranih zaradi te-ga gnusnega čina.

Senator Robinson — "delavski prijatelj"

Washington. — Torijski sena-tor Robinson iz Indiane (repu-blikanec) bo v prihodnjih volit-vah lahko nastopal kot "delavski prijatelj", ker se je v senatu po-tegnil, naj zbornica ponovno vz-a me v pretres Copelandov "anti-raketirski" predlog ter da unijam priliko, naj nastopijo pred odse-kom proti načrtu.

Katoliki v Nemčiji preklicali "katoliški dan"

Berlin, 9. apr. — Katoliški centralni odbor, ki se je sešel zadnje dni v Mainzu pod pred-sedstvom kneza Loewensteina, je zaključil, da se letos opusti "katoliški dan" v Nemčiji, ki bi se imel vršiti v Gleiwitzu. Ka-toliki se boje spopadov z nacijo.

Situacija je sedaj toliko spre-me-njena, da delavci niso več nema in tiha živina, ampak so pričeli revoltirati zdaj spazmodično, zdaj bolj zavestno in organi-zirano. Roosevelt je zadnjič res preprečil izbruh večje revolte v tej industriji, ni je pa ustavil. Prej ali slej mora priti do od-prtega spopada na vsej fronti, ker so avtni delavci dobili apetit do organizacije.

HITLER POGNAL NEMČIJO NA EKO-NOMSKE ČERI

Ustvaril je paradiz za kapitaliste za delavstvo pa pekel

New York. — (FP) — Nem-čija se kljub močni pesti Hitler-jevega režima, cirkusov in dema-goških obljub, s katerimi so na-ciji prišli na krmilo, gospodarsko pomeče v bolj in bolj kriti-čen položaj, pravi pregledno po-ročilo Foreign Policy asociacije.

Lansko leto, odkar je Hitler prišel na krmilo, je draginja na-rasla za 10%, produkcija je pa padla od treh in pol do šestih od-stotkov. Slednje kljub večji akt-ivnosti in v tekih industrijah in municipalnih tovarnah. Če bi se Nemčija ne oboroževala mrzlič-no, bi bile tudi težke industrije na čerh. Drugo "izboljšanje" je v državnem proračunu, ki je tu-di močno narasel.

Velik padec pokazuje tujezem-ska trgovina. Samo z Rusijo je lansko leto padla za pol milijarde dolarjev. Tudi marka je v kri-tičnem stanju in se dežela brani inflacije le z umetnimi manipu-lacijami. Marka je krita le z 8% zlata.

Hitler sicer pravi, da se je za-poslenost izboljšala, kar pa ne odgovarja dejstvom. Brezposel-nost ni manjša kakor je bila pred letom, ampak večja. 200,000 de-lavk, ki so zgubile delo, Hitler-jev režim ne smatra za brezposelne. Prav tako ne 250,000 de-lavcev, ki so v zaslinih delav-skih kemah (nekaj aličnega ka-kor ameriški COC), niti ne tiso-čev, ki so v koncentracijskih ta-boriščih, in "brezklasni" ele-mentov. Brezposelnost bi bila še večja, če bi iz dežele ne bilo zbe-žalo okrog 80,000 antihitlerjev-cev.

"Pravice, ki si jih delavstvo priborilo pod kajzerjevo Nemčijo in v dobi republike, so bile od-pravljene in je "tretji reich" pravecati raj za industrijaliste", zaključuje poročilo Foreign Poli-cy asociacije.

Brezposelni delavci na-stopili proti policiji

Od mestnega sveta zahtevajo, naj napravi konec brutalnosti

Columbus, O. — (FP) — Tisoč brezposelnih, ki so organizirani v Ohio Unemployed ligi, je na-valilo na mestno zbornico, kjer so od mestnega sveta zahtevali, naj napravi konec policijskim brutalnostim v zvezi z izgoni, oziroma naj tudi slednje pre-preči.

Do mestne zbornice so šli po nekem krvavem incidentu, ko je policija nastopala "gangeško in tiransko" proti članom lige, ki so skušali preprečiti izgon neke brezposelne družine. Mestni svet jim je dovolil 40 minut za govore in se nato izrekel za "kompletno preiskavo" pod vod-stvom policijskega komisarja.

Na zahtevo brezposelnih, naj pre-pove nove izgone, ni mestni svet povzel nobene akcije. Bill Reich, voditelj lige, je bil naj-bolj pretepen po policiji, ki ga je pobila do nezvesti. Ranjenih je bilo tudi več drugih.

Zmaga oglaševalnih "artistov"

New York. — Vsi uslužbeni American Display korporacije, ki dela napise za filmske druž-be, so po kratki stavki dobili priznanje unije in zvišanje plač, ki znaša v nekaterih slučajih 35%. V uradih je minimalna plača \$14 za uslužbenke in \$15 za uslužbence za 40 ur dela. De-lovnik je prej znašal 48 ur na teden. Delavci so potrebovali le dva dni za organiziranje. Po dveh urah stavke se je družba podala.

Johnson zaprl svojo NRA z močnimi vrati

Novi izgredi med fašisti in komunisti v Franciji

Splošna delavska zveza in unija vladnih nameščenecv odklonili generalno stavko

Pariz, 9. apr. — Včeraj se je spopadla fašistična in komuni-stična mladina, večinoma študen-tje, na Place de Letolle v Parizu in okrog 20 izgreznikov je bilo ranjenih, deset nevarno. — Hujši izgredi so pa bili v Thionvillu ob meji Nemčije. Tam je čez tisoč komunistov in-vadiralo omenjeno mesto in demonstriralo proti fašizmu ter programu vlade za deflacijo mezd. Sledil je spopad s poli-cijo in mnogo delavcev je bilo ranjenih, okrog 200 pa aretiranih. Nemiri, a ne krvavi, so bili včeraj tudi v nekaterih krajih Francije.

Eksekutiva Splošne zveze delavskih strokovnih unij v Franciji, ki je zborovala zadnje dni, se je izrekla proti general-nemu štrajku. Zastopniki orga-nizacije vladnih nameščenecv se tudi ne strinjajo z generalno stavko v znak protesta proti od-slovlitvi 80,000 nameščenecv in splošni redukciji mezd.

"Father" Coughlin zaklju-či svoje radio pridigo

Pravi, da nima denarja za na-daljevanje — "Wall street je potreben, a mora se po-boljšati" ...

Detroit, Mich. — "Father" Charles E. Coughlin, znani ra-dio pridigar, je zadnje nedeljo naznanil, da bodo njegove soci-alne, ekonomske in finančne pri-dige v radiu zaključene prihod-njo nedeljo. Vzrok je, ker mu manjka denarja. Prenosni radio stane ogromne vsote. Sploh ne-ve, če bo še mogel nadaljevati radio pridige prihodnjo jesen. — Njegov zadnji govor se bo na-nahal na Fletcher-Rayburnov zakonski načrt za reguliranje borze. Rekel je, da Wall street "vrši potrebno funkcijo, toda bo-lan je in treba mu je dobrega zdravlila, da čim prej ozdravi".

Thomas zahteva podržavljenje radia

New York. — Norman Tho-mas je zadnji teden v svojem radiogovoru na postaji WEVD urgiral socializiranje radia. Vse radiopostaje naj prevzame po-sebna komisija in jih obratuje za potrebo in ne profit.

Thomas pravi, da je sedaj o-nemogočena skoraj vsaka res-nična diskuzija o fundamental-nih problemih in manjšinskih skupinam ter novim idejam pot domalega zaprta. Radio danes služi večinoma le za komercial-no oglaševanje. "Oddajnim druž-bam je zoprna direktna propa-ganda celo proti plačilu za čas-ker se boje za mere komercialnih oglaševalcev". Po Thomasovem mnenju bi moral radio v večji meri služiti čiščenju pojmov.

Amerika, "dežela prilik"

Seattle, Wash. — Se še spomi-njate, ko je Thomas Edison pred petimi leti povelil posebni odbor, naj najde najbolj nadarjenega mladeniča dežele in ga na njego-ve stroške pošlje za štiri leta v Massachusetts Institute of Tech-nology? Srečni mladenič je bil 16-letni Wilbur B. Huston iz Se-attla, ki je lansko leto dovršil študije z najboljšim uspehom. Posvetil se je kemiji.

Tudi po izpitu ni mladega Hu-stona zapustila sreča; dobil je navadno delo in postal navadni podala.

Dal je velik nagobčnik vsem bi-rojem in funkcionarjem. Vzro-ki cenzure

Washington. — (FP) — Gene-ral Johnson je očividno prišel do prepričanja, da je za njegovo NRA veliko bolje, da je zaprta v čumnat in da je v preteklosti preveč ljubimkalo z reporterji. To se v bodoče ne bo več zgodilo, ker je njen fant, Johnson sam, a serijo odredb zaključil, da bodo reporterji znanprej dobili le ti-ste informacije o NRA, katere jim izroči centralni "informacij-ski" urad.

V preteklosti so informacije in poročila bruhal iz vsake sobe o-gromnega poslopja trgovinskega departmeta. V bodoče bodo na teh vesteh "šparali" in dali čas-nikarjem le tisto, kar bo dovolil vrhovni cenzor.

Za Johnsona in njegovo NRA je tako tudi bolje. Če bi ljudje v "provincah" znali, kaj se godi za zaprtimi vrati "novih dealer-jev", bi najbrž izgubili zaupanje in navdušenje za NRA, kolikor ga še imajo, ter pričeli preklinja-ti svojo naivnost.

Za tem izoliranjem NRA pred javnostjo je glavni varok to, ker Johnson ne mara, da bi ljudje gledali bogato obloženo mizo, pri kateri sedi in se baše vobleznis. "Industrijska samouprava" je kapitalistom prinesla tako obile porcije, da se bodo v razmeroma kratki dobi še bolj zredili kakor smo jih videli in poznali pred krizo.

Slučaj jeklarskega trusta, čija je "samouprava" je obsodila zvezna obrtna komisija radi od-prtega narekovanja in čezmer-nega navijanja cen in pritiskan-ja ob steno malih kompanij, ni nobena izjema. Vse industrije posnemajo jeklarski trust pri narekovanju cen, kar je v smi-slu pravilnikov. Ker so te sami sestavili in njihovi ljudje na čelu NRA potrdili, se razume, da so poskrbeli za vse ugodnosti.

Johnson in njegovi vobleznis-ki kolegi so se tudi močno od-dahnili po prestani krizi, "ki je ogrožala ves obnovitveni pro-gram". Ta kriza je bila seveda grozeča stavka v avtni in dru-gih industrijah. Administracija se je z industrijskimi baroni glo-boko oddahnila, ko je odvrgla to nevarnost in posebno še ne-varnost zaprte delavnice — pri-znanja unij s stavko.

In Johnson smatra zaprto de-lavnico za "največjo tiranijo na svetu", kakor se je izrazil na te-denski konferenci pred poročevalci. On veruje — in z njim vred tudi Roosevelt — v libera-lizem preplekan industrijski fevdalizem. Njegov ideal je pod-jetnik ali korporacija, ki ima le-pe besede za delavce. Če deloda-jalec hoče priznati unijo iz last-nih nagibov, je all right, pod no-benim pogojem ga v to pa ne-amejo delavci prisiliti z grožnja-vi ali celo s stavko. To je že "ti-ranija" in v nasprotju z duhom "nove ere".

Po njegovem prepričanju so delavci dovolj pridobili a celo ko-pico "industrial relations" odbo-ri, ki naj eksperimentirajo "s so-cialnim inženirstvom" v mogoč-nih barovinah ameriških fevdal-cev. Ti odbori in pa humanisti-čni instinkti delodajalcev bodo dovolj dobro protektirali ameri-ško delavstvo, boljše kakor pa za-prta delavnica, "največja tirani-ja na svetu".

8 to filozofijo je Johnson zaprl svojo NRA za deveta vrata. Prvi odziv na to preustrojitve "novega dela" — če je sploh bil preustrojen — je prišel od Penn-(Daje na 2. strani.)

težak. "Sem srečen, da sem še kaj takega dobil", pravi nadar-jepi Huston z najvišjimi redi najvišje tehnične šole v deželi. Ampak na kemijo je moral po-zabiti. Amerika 1933-1934 je deže-la prilik le za — stradanje.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT
MLADILLO IN LANTNINA SLOVENSKE
NARODNE PODPORNE JEDNOTE
Organ of and published by the Slovene
National Benefit Society

Memorandum na Zbiranje države (levo) (Chic-
ago) in Kanado \$6.00 na leto, \$3.00 na pol
leta; \$1.50 na četrt leta; na Chicago in Ohio
\$7.50 na leto, \$3.75 na pol leta; na In-
dianah \$9.00.

Subscription rates for the United States
(except Chicago) and Canada \$6.00 per year,
Chicago and Ohio \$7.50 per year, foreign
countries \$9.00 per year.

One dollar per copy.—Kopiranje se ne
vrne.

Advertising rates on agreement.—Manu-
scripte will not be returned.

Neznan na vas, kar ima stik s listom:

PROSVETA

467-48 So. Lawrence Ave., Chicago, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS.

138

Domač drobiž

Adamičeva predavanja

Pisatelj Louis Adamič je v ponedeljek zvečer, 9. aprila, predaval v Lorainu, O. Prihodnjo soboto ob 2:30 bo predaval v Detroitu v Hrvatskem domu.

Sin ubil svojega očeta

Scranton, Pa.—V Yotavillu, 10 milj od Scrantona, je neki John Mušnik, star 19 let, ustrelil svojega očeta Geo. Mušnika, starega 45 let. Mušnikova družina živi na farmi. Sin je zakopal očetovo truplo v kupu premo- ga, kjer je ležalo šest dni. Vzrok umora še ni znan. Policija, ki je fantu prišla, preiskuje afero.

Nov grob

Superior, Wyo.—Tu je umrl Jakob Porenta, star 51 let in doma iz Srednjih Bitenj v občini Stražišče pri Kranju na Gorenjskem. Našli so ga mrtvega v postelji. V spanju ga je zadela kap. V Ameriki je bil 21 let in bil član društva št. 134 SNPJ, pri katerem je bil več let tajnik. Zapušča ženo in sina, sedanjega tajnika, dalje dva brata, enega v Floridi in drugega nekje v Delawaru, v starem kraju pa enega brata in tri sestre.

Samomor

Rock Springs, Wyo.—Z lizo- lom si je končala življenje Mary Kesner, stara 22 let, rojena nekje v Oklahomi in omožena. Umrla je med potjo v bolnišnico. Vzrok samomora ni znan.

Afera Tavčarjeve

Cleveland. — Tu poročajo, da je Frances Tavčarjeva, ki se nahaja v zaporu v Chicagu — eden čilkaški dnevnik je poročal, da je bila izpuščena pod kavčico — pisala sestrski slovenskega filmskega direktorja Palmerja v Hollywoodu, katera živi v Clevelandu, naj ji hitro pošlje \$350 in za to vsoto dobi \$500 kakor hitro pride iz zapore; dalje pravi v pismu, da je naročila svojim pravnim zastopnikom v Italiji, naj ji brž pošljejo 200,000 lir (\$16,000). Tavčarjeva priznava v tem pismu, da se nahaja v skrajno slabem položaju.

Nov grob v starem kraju

Frederick, Colo. — Andrew Milavec, član društva št. 412 SNPJ, je prejel vest, da je v Knežaku na Notranjskem umrla njegova mati Ana Milavec v starosti 82 let. V Ameriki zapu- šča dva sinova.

Velika bančna afeta v Argentini

Buenos Aires, Arg. — Tu je propadla banka Commercial del Plata in dva njena jugoslovanska uradnika Tonko Milčič in Pandol Tadić sta bila aretirana zaradi ogromne poneverbe. Milčič, doma iz Dalmacije, je bil nekoč v New Yorku, v Buenos Airesu je pa svojočasno vodil pisarno izseljenke zaščite in nekaj časa izdajal slovenski list "Slovenski dom" pod pokroviteljstvom bivšega jugoslovanskega poslanika Ivana Šveglja. Mnogo naših rojakov je imelo denar v propadli banki.

JOHNSON ZAPRL SVOJO NRA Z MOČNIMI VRATI

(Nadaljevanje s 1. strani.)

silvanske delavske federacije, ki je odrekla podporo NRA. "Se- danja administracija NRA vodi neizogibno v ekonomske razme- re, ki so vladale pred krizo", je rekel predsednik te federacije John A. Phillips. "V sedlu so zo- pet privilegirani interesi, delav- stvo pa je bilo zazibano v spanje in slepo verovanje v NRA." Do tega spoznanja pridejo tudi dru- ge delavske organizacije. Naj- briže ne bo treba na to dolgo ča- kati.

Glasovi iz naselbin

Zanimive beleške iz raznih krajev

Doživljaji v policijski službi

Milwaukee, Wis.—Kakor vsa- ko leto, tako so se tudi l. 1916 v Chisholmu, Minn., vršile voli- tive drugi torek v marcu. Ta- krat smo imeli na glasovnici več kandidatov od mestne in kom- panijske stranke in nekaj ne- strankarjev, ki so se z vso ener- gijo potegovali za mestne urade. Razume se, da so drug drugega obrekovali in se lagali, da je kar smrdelo. Zapravljali so denar in obljubovali volilec vse mogo- če in nemogoče stvari, ako bodo izvoljeni. V resnici so bili vsi kandidati z nestranskimi vred- samo orodje jeklarske družbe in tej je bilo vseeno, kdo bo izvo- ljen, podpirala pa je v prvi vrsti kandidate, ki so bili na njeni li- sti.

Mestna stranka je imela v ti- sti volilni kampanji dobre agita- torje, med katerimi sem bil tudi jaz. Naglašali so, da so demo- kratje in da so naklonjeni delav- stvu. Vodja te skupine je bil dr. Veber, ki je bil tudi izvoljen za mestnega odbornika s precejšnjo večino glasov. Poleg njega so bi- li izvoljeni trije drugi kandida- ti v mestni odbor, ki je štel pet članov in tako je dobila mestna stranka popolno kontro- lo nad občino. Večini agitator- jev, ki so bili aktivni v kampa- nji, je bila obljubljena služba in meni jo je obljubil Veber. Neka- teri se niso dosti brigali za agi- tatorje, pač pa so hodili h kandi- datom po denar, in za tistega, ki ga je največ dal, so najbolj kričali. Med vsemi kandidati pa ni bilo niti enega, ki bi v resnici zastopal ljudske interese.

Kakšno delo bom dobil, tega mi Veber ni povedal v kampanji ampak potem, ko je bil izvoljen, mi je poklonil policijsko službo. Službo sem sprejel, ker sem ho- tel proučiti policijsko obnašanje in disciplino od znotraj, za kar sem imel baš tisto leto posebno priliko, ker je bila v teku stav- ka, katero je vodila unija svetov- nih industrijskih delavcev. Ko je Veber prevzel svoj urad, je mesto dobilo precej novih pol- icajev. Omeniti moram, da je bil on zelo navdušen za žogometne igre in tako je mnogo žogomet- alcev dobilo policijsko službo, ki niso bili domačini, temveč jih je Veber importiral iz raznih kra-jev Amerike. Čeprav so bili do- bro izveščani v svojem poslu, so bili vseeno dostikrat poraženi pri žogometnih tekmah, ko se je šlo za prvenstvo.

Ko sem nastopil svojo službo je policijski načelnik James Lidl napravil govor, v katerem je pou- darjal važnost discipline in po- korščine do njega in da moramo biti vedno pripravljeni na vsako akcijo. Vsakemu policaju je do- ločil gotovi del mesta. Jaz sem bil poslan na severno stran me- sta, kjer nisem bil dolgo časa, ker so me premestili na južno stran, kjer sva potem skupno opravljala službo z Italijanom Framantinom.

Kmalu potem, ko sem pričel delati na južni strani, so se zbra- li slovenski fantje v neki hiši, kjer so menda popivali. S tovari- šem sva začela kričanje in sva

takoj odhitela na lice mesta, da aretirava nemirneže, ko sva pa prišla blizu, sva videla, da se ne pretepajo in zato sva se obrnila nazaj. Nisva še bila daleč stran, ko sva zaslišala strel iz revolver- ja, ki ga je nekdo oddal na dru- gi strani malega hrička. Vrnila sva se zopet nazaj, da ugotoviva kdo strelja. Ko sva prišla tja, sva našla na aredi ulice avtomo- bil, v katerem sta sedela lastni- ka in dva policaja. V avtu so i- meli pet zabojev piva in pet ga- lon žganja, ki ga je četvorica u- kradla pri nekem Slovencu. Pili so pivo in na moje vprašanje, kdo je streljal, je odgovoril po- licaj, da je on. Ker nisva takrat bila še na jasnem, kje so dobili pijsko, sva jih pustila pri miru, ker nama drugega ni kazalo.

Nedolgo pred tem dogodkom je bil proglašen ves zapadni del železnice okrožja za indijanski teritorij, na takem teritoriju pa se ne sme prodajati opojnih pi- jač. Slovenec Joe Peruš je vedel da ne bo mogel potem, ko bo do- tični kraj postal indijanski teri- torij, dobiti pijske, pa si je že prej nabavil pet zabojev piva in pet galon žganja, da mu ne bo treba trpeti žeje. Ko sta polica- ja zvedela, da ima Peruš pijske v svoji kleti, sta šla v njegovo hišo in nastopila kot prohibicijska agenta. Peruš sta zagrozila z aretacijo, ako jima ne dovolji vstopa v klet. Peruš se je areta- cije ustrašil in dovolil vatop. Policaja sta potem pograbila pi- jske in odnesla v avto, ki je bil last dveh Slovencev. Četvorice je nato pivo popila, žganje je prodala. Ta dogodek kaže, kak- "pošten" so bili moške postavbe.

Drugi zanimiv dogodek, ki sem ga doživel v moji policijski službi, se je pripetil, ko sem pri- šel do krojačnice, katero je la- stoval Slovenec. V krojačnici se je takrat nahajal stric lastnika, ki me je pozval, naj stopim no- ter. Na moje vprašanje, kaj že- li, mi je začel pripovedovati, da je bil prejšnjo nedeljo v naselbi- ni Buhl in ko je na nekem vo- galu čakal na voz cestne želez- nice, da se odpelje v Chisholm, sta mimo privozila v fordki dva Črnogorca. Da sta Črnogorca, ju je spoznal po govorjenju. Pova- bila sta ga, naj prisede, ker sta tudi onadva namenjena v Chis- holm. Povabilo je sprejel, toda ko sta prišla v Chisholm, nista hotela ustaviti avta in sta drve- la kar naprej. Ustavila sta se dve milj stran od naselbine in tu sta od sopotnika zahtevala denar za grožnjo, da ga ubijeta, ako ga jima takoj ne izroči. On se je seveda ustrašil in jima dal \$18.50, ves denar, ki ga je imel pri sebi, nakar sta se odpeljala in izginila. Jaz sem ga potem vprašal, naj mi opiše, kako sta neznanca izgledala, nakar sva šla na policijsko postajo, kjer sem povedal načelniku, na kakšen način je bil mož oropan. Načel- nik mi reče, naj spremim moža v sodni urad, kjer naj izposlu- jeva zaporno povelje proti ro- parju, ki smo ga po opisu spo- znali. Sodnik pa ni hotel izdati povelja, ker menda ni bil gotov če je opisana oseba prava, ote-

nem pa je pripomnil, da bo ta oseba najbrž spet napravila kak- zločin in potem ga bomo poslali tja, kamor spada.

In tako se je res zgodilo. Ka- ke tri tedne pozneje sta roparja v naselbini Buhl napadla avto, v katerem je bilo več oseb in jih oropala. Oba sta bila aretirana in na obravnavi sta bila spozna- na krivim in obsojena na deset let zapore vsak.

Potrebno je, da nekoliko opi- sem dogodke iz rudarske stavke, ki se je kmalu potem pričela in s tem seveda masno piketiranje. Ulica Oak, po kateri so rudarji hodili na delo in z dela, leži tik ob kompanijski zemlji. Tu so se zbirali piketi, ko so šli rudarji, kolikor jih je še delalo, na delo ali z dela. Mojega tovariša Fra- mantina so poslali k policijski grupi, ki je bila vedno priprav- ljena na akcijo, jaz pa sem ostal sam med piketi. Oblastem se je čudno zdelo, ker ni bil noben pi- ket poslan v zapor, kajti jaz ni- sem hotel nobenega aretirati, če- prav sem videl, ko je kateri ka- kega stavkoka "pobožal" okrog- ušes. Raje bi aretirali stavkoka- ze, ker so odjedali kruh stavkar- jem in tudi sebi in svojim otro- kom. Stavkarje, na katere sem se zanesel, sem celo vzpodbujal naj bodo aktivni v boju proti stavkokazom. Vedel sem namreč da policijska služba ne bo trajala dolgo in naveličal sem se je tudi, ker ni privlačna za poštenega človeka. Kmalu potem pa sem bil premeščen, ker nisem izvrše- val aretacij nad stavkarji, tem- več sem jim le prigovarjal, naj na miren način ustavljajo stav- kokaze, da ne bodo hodili na de- lo. Mestna uprava je potem na moje mesto postavila tri polica- je in družba nekaj svojih začas- no najetih policajev. Ti vsi so bi- li divjaki, ki so stavkarje prete- pali in vlačili v zapor.

Nekega dne, ko sem stal na vogalu glavne ulice, sem opazil štiri policaje, ki so vlekli dva stavkarja v ječo, za to grupo pa je korakalo več stavkarjev, ki so skušali dobiti svoja tovariša iz rok policajev. Ko so prišli v mojo bližino, se je začela huda bitka med policijo in stavkarji. V tistem momentu je prišel na lice mesta policijski načelnik, ki je vedel, da sem naklonjen stav- karjem. Menda se je bal, da bi pričel streljati, pa ne na stav- karje, zato mi je ukazal, naj za- vzamem mesto pri mostu, ki je bil kakva dva bloka oddaljen od kraja, kjer sem stal, med tem pa so policaji odpeljali stavkar- ja v zapor.

Kmalu po tem dogodku so imeli stavkarji velik ahod v fin- ski dvorani, na katerem je na- stopila G. Flint ko glavna go- vornica. Policiji njene besede, ko je bila jeklarske magnate, navduševala stavkarje k vztraj- nosti in obsojala brutalnosti po- licije, o kateri je rekla, da je hlapec družbe, niso ugajale. Vdrli so v dvorano ter potegnili govornico z odra in odvedli v za- por, da ne bi mogla hoditi od mesta do mesta in hujskati stav- karje na odpor proti družbi. Na tem shodu so stavkarji sklenili prirediti velik pohod naslednji dan okoli rudnikov jeklarske družbe.

Ker je bil shod javen, je bila policija na jasnem, da bodo stav- karji korakali po mostu, ki vodi preko jezera. Drugi dan, ko smo se sešli v policijskem ura- du, nas je kakih petnajst poli- cajev dobilo povelje, da moramo iti k mostu in preprečiti stav- karjem prehod preko njega. Ko smo se napravili na pot, sem za- čel nagovarjati policaje, da je najbolje, da se podamo na po- stajo Misabe, kjer bomo dobili zunanje ljudi, o katerih ne ve- mo, če so pošteti ali ne, na stavkarje pa nam ni treba pa- ziti, ker so domačini, ki se bore za boljši kos kruha in če ga bodo dobili, bo to tudi nam v korist. Rekel sem, da služba, ki jo o- pravljamo, ni stalna in morda bo trajala samo še eno leto. Morda bo izvoljena nova mest- na administracija in potem bo- mo vsi izgubili službo. V tem slučaju bo treba najbrž iti spet v rudnike in če bodo stavkarji izvajali večje plače, bomo tu- di mi na boljem. Pustimo stav- karje, naj korakajo čez most, ki so ga sami naredili. Na ta na- čin sem pridobil na svojo stran polovico policajev in stavkarji so potem nemoteno korakali pre- ko mosta in tako ni bilo nobene bitke. Gotov sem, da bi prišlo do pretepa, ako bi stavkarje nadlegovali.

Na zapadni strani mesta ce- sta, po kateri so hodili stavko- kazi v glavni rudnik, proti Hib- bingu. Tja so potem stavkarji poslali svoje žene na piketno stražo in policija je kmalu zve- dela, da ženske mečejo kamenje na stavkokaze. Nekega jutra me je policijski načelnik poslal samega tja ter mi naročil, naj zapodim ženske in čuvam stav- kokaze, da se jim ne bi nič hu- dega pripetilo. Načelniku sem obljubil, da se bom strogo držal povelja in potem sem odšel na določeno mesto. Ko sem prišel tja, sem videl nekaj žensk, ki so čakale na stavkokaze. Opazile so me in bile vesele, ker so vi- dele, da sem jaz sam prišel, kaj- ti vedele so, da sem naklonjen stavkarjem.

Kmalu so pričeli prihajati stavkokazi in jaz sem ženske o- pozoril, naj se pripravijo. Ta- koj so se skrijele za grmovje in ko so prišli prvi trije stavko- kazi do njih, so pričeli frčati po zraku klopotci, ki so smrdeli ko kuga. Stavkokazi so bili v hipu vsi rumeni in so se hitro umak- nili nazaj. To napad jih je tako prestrašil, da so ostali doma, dokler ni bila stavka končana.

Nekoliko pozneje je prišlo do druge bitke med stavkarji in policijo. Na njo me je opozoril neki zagrižen trgovec, ko sem stal v bližini in zahteval je, naj grem tja in pomagam narediti mir, kar sem tudi storil. Ko sem prišel tja, sem videl, da po- licaji vlečejo tri stavkarje, ki so bili vsi Slovenci, v zapor. Ko so me zagledali, so pričeli kri- čati, naj jim pomagam, jaz pa sem jim odgovoril, da bodo mo- rali pač tako ležati kakor so si postlali. Če boste še nadalje vo- lili za take moše, kakršne ima- te danes v mestni administraci- ji, ne morete pričakovati, da se vam bo drugače godilo, sem de- jal. Ti moše so le orodje jeklar- ske družbe in bodo z vami vedno brutalno postopali. Zma- gala je seveda policija, ki je bi- la oborožena, in odvedla areti- rance v ječo.

Ob neki drugi priliki sem vi- del, kako je pet stavkarjev po- dil tri stavkokaze. To je opa- zil tudi neki drugi policaj šved- ske narodnosti, ki je bil oboro- žen z železnim drogom, s kate- rim je udaril Toneta Mulca ta- ko močno po glavi, da se mu je omračil um. Mulca so potem morali odpeljati v umobolnico, v kateri je najbrž še sedaj, ako še živi. Iz te stavke se spomi- njam še mnogo drugih dogod- kov, a vzel bi preveč prostora, ako bi hotel vse podrobno opi- sati.

Po končani stavki se je dr. Veber oženil in na svatbo je po- vabil tudi vse policaje. Nekaj časa smo se na svatbi dobro za- bavali, pozneje, ko so se neka- teri policaji napili, pa so me za- čeli izpraševati, zakaj sem so- cialist. Pojasnjeval sem jim, da zato, ker mislim, da sociali- zem nudi ljudem boljše življe- nje, toda z odgovorom niso bili zadovoljni. Silili so vame in ko sem opazil, da se pripravljajo

na napad, sem odšel domov se tako izognil pretepu.

Naj še povem, da smo imeli policijskega načelnika ukra- moramo ustaviti vsako žens- ki bi hodila po 11. poneti in spremstva po ulicah. Ako ženska ne da zadovoljivega govora, jo je treba takoj o- ljati na policijsko postajo. Noč, ob dveh zjutraj, sem op- nel, ob dveh zjutraj, sem op- nel, ob dveh zjutraj, sem op- nel. Vprašal sem jo, kaj dela- ulici tako zgodaj, nakar mi prosila, naj grem z njo in ar- ram njenega moža, ki noče be- beti za njo in otroke. Re- sem ji, naj gre domov in a- ravna z možem, kajti če bi aretirali, bi morala plačati, ako bi ga potem hotela iz- iz zapore. Ženska pa ni ho- o tem nič slišati in je zahtev- da grem z njo in aretiram me. Šel sem potem z njo in ko- prišla v stanovanje, sem na- moža, ko je sedel na divanu čital časopis. Videl sem, da mam nobenega povoda za acijo, pa sem odšel. No, le- je potem vseeno našla drug- policaj, ki je aretirala njen- moža, naslednji dan pa je me- la plačati \$50, da ga je dobil zapore. Ako bi bila ženska metna, bi za denar, ki ga je trošila po nepotrebnem, ka- obleko sebi in otrokom, da ne- hodili raztrgani. Ta dogodek mnogo drugih kaže, kako- ljudje se nespametni.

Joseph U

Izkoriščanje raznašalcev tele-
mov

Washington. — Na zasli- o pravilniku za komunikac- industrijo, ki je v pretežni- ri v rokah Western unije, n- alali svoje zastopnika tudi- yorški raznašalci telegra- Organizirani so v svoji no- niji, ki šteje 3000 članov.

A. Dubroff, njih zastopnik, pripovedoval pomožnemu a- nistratorju o velikem iz- šanju teh fantov. Zasludij- sedem do osem dolarjev na- den. Iz tega si morajo nabi- kolo in uniformo. Plačani se- kosa". Zahtevajo \$15 min- tedenske plače za 40 ur del- Zastopniki Western Unije je proti vsakemu pravilniku zastopniki Postal Union, ki hitova pravilnik "poštene ka- tije", ker je pritisnjena ob- no, niso skušali zanikati ali- jati Dubroffa. Na drugi s- so imeli zastopniki kompanij unij le sladke besede za- bosse. Iz njih so leteli "a- menti" kakor bi navijal gra- fon—vsi čudovito podobni.

Učitelj Wirt razkrije "zaro-
torek

Washington, D. C. — grešni preiskovalni odsek, ma zaslišati garyjskega l- ja dr. W. A. Wirta glede "zaro- te" v Rooseveltovi a- nistraciji, je pozval Wirta- bo v torek, 10. aprila, pri- ljen na pričanje. Ko je dr. prejel prvi poziv, je odgo- da potrebuje deset dni ča- se pripravi, nakar je dobil poziv, v katerem mu je odo- grozil, da bo kaznovan za- žaljenja kongresa, ako ne b- mestu ob določenem času.

Unija odstavila raketirski
nike

New York. — Mednar- pleskarska unija je vzela d- tukajšnji krajevni uniji št- ker je bila v rokah raket- Proti njim so nastopili čla- ganizirani v "idealnem kl- večinoma socialisti. Razum- da bo glavni odbor reorga- ral to krajevno unijo in jo- stil raketirjev, ki so pred- tedni odklonili nepristni- preiskavo njih uprave s- posebnega medunijekega i- alističnega odbora, nakar- glavni odbor vzel čarter.

Arzenalni stavkarji odkloni-
lavski odbor

Camden, N. J. — Delav- New York Shipbuilding Co- so zastavkali za zvišanje pla- odklonili ponudbo delavsko- bora za izravnane spora. b- vijo, da se dovolj močni n- sobni, da se bodo lahko s- gajali z družbo, kadar se- pravljena "pogovarjati se o- ranih". Na stavki je okrog- delavcev in je v zastoji vse- na sedmih vojnih ladjah.

Voditelji unije avtnih delavcev na konferenci v Washingtonu, na kateri so "vse stranke zmagale."

Vesti iz Jugoslavije

(Zbirna poročila iz Jugoslavije.)

SO PRIPRAVLJALI ATENTAT NA KRALJA

Gradu se je začel proces s tremi Hrvati, ki so bili pripravljalci atentata na kralja.

Beograd, 19. marca. — Vojni bojič je dospel kralj v Zagreb, da preživi te božične praznike med Hrvati, v svojem zagrebemskem domu. S kraljevimi bližnjimi so prišli v Zagreb tudi predstavniki diplomatskega korpusa. Jedva pa je kralj nekaj dni v Zagrebu, ko ga zasledila tri osebe, ki pripravljaše atentat na kralja. Policija je poslala na ulice delal razve izlete po okoliških cerkve in samskih mestnih okolice. So poročali samo kratko, da policija je doznala, da se med stanovarjema skrivajo tri osebe, ki pripravljajo atentat na kralja. Policija je poslala na ulice delal razve izlete po okoliških cerkve in samskih mestnih okolice. So poročali samo kratko, da policija je doznala, da se med stanovarjema skrivajo tri osebe, ki pripravljajo atentat na kralja. Policija je poslala na ulice delal razve izlete po okoliških cerkve in samskih mestnih okolice.

So poročali samo kratko, da policija je doznala, da se med stanovarjema skrivajo tri osebe, ki pripravljajo atentat na kralja. Policija je poslala na ulice delal razve izlete po okoliških cerkve in samskih mestnih okolice.

So poročali samo kratko, da policija je doznala, da se med stanovarjema skrivajo tri osebe, ki pripravljajo atentat na kralja. Policija je poslala na ulice delal razve izlete po okoliških cerkve in samskih mestnih okolice.

So poročali samo kratko, da policija je doznala, da se med stanovarjema skrivajo tri osebe, ki pripravljajo atentat na kralja. Policija je poslala na ulice delal razve izlete po okoliških cerkve in samskih mestnih okolice.

vlada razen Lojzeta, s katerim pa se o vsem pomeni slovenski) itd. Ameriška Domovina se je s tem ponovno pokazala kot strašno malenkost in otročje-hudoben list in pisec bi se zaradi take paglavske zlobnosti prav nič ne razburil kakor se je urednik Enakopravnosti, ki je našim mentalnim bankrotirancem povedal, da so slabši od paglavcev, da so nekulturni, nizkotni, zlobni itd. — in čisto po pravici, kajti niti eden njegov očeček ni bil neupravičen ali nezaslužen.

Ameriški Domovini to seveda ni bilo všeč, pa je prišla na dan s hinavsko tirado, v kateri je jezuitski zavija oči, navaja samo nekatere besede iz članka v E., kot na pr. "nove lopovščine", "falotsko nizkoten članek" itd. (da bi navedli tudi stavke in odstavke v zvezi s citiranimi besedami, kar bi bilo pošteno, bi bilo seveda preveč in nemara celo škodljivo za A. D., sicer pa je zadostovalo, da bi to bilo pošteno, nekaj, česar tam ne marajo) ter patetično kaže na E. in napredni tabor: "Tako se uči naš slovenski narod!"

To ni le višek hinavščine, to je tudi višek nesramnosti! List, v katerem se je pretakalo že toliko gnojnice, da bi celi slovenski deželi zadostovala za gnojenje, je poln in travnikov vsaj nekaj let, ki leto za letom obmetuje svoje poštene nasprotnike z blatom, nima absolutno nobene pravice zgražati se, če nekdo pove, da njihov način boja ni pošten in dostojen, temveč lopovski, bezniški, na moč umazan in grd! Tudi to ni nobeno natolcevanje, to so zgolj mrzla, otipljiva dejstva. Samo pogledajte zadnjih par letnikov tega lista in videli boste, kako grdim, zlobnim in zahrbtnim napadom

in blatenju s strani tega lista smo bili podvrženi vsi, ki nečemo trobiti v njegov zarjaveli rog in ki si upamo povedati svoje pošteno in pravično mnenje o tem listu in njegovih trabantih. Saj ni še tako dolgo tega, ko je ista Ameriška Domovina poleg drugega imenovala pisca "propalico", dala ima pisec za seboj čist rekord, tako čist, da bi bili gospodje od A. D. lahko veseli, če bi imeli polovico tako čistega! To povem zato, ker A. D. piše v omenjenem odgovoru Enakopravnosti, da "tudi za našega nasprotnika ne bi imeli tako sramotilnih besed, kaj šele, da bi na enak način sramotili lastnega rojaka", s čemer misli A. D. povedati, da ona ne zmerja prostaško svojih nasprotnikov, temveč delamo to samo E. in ostali (desni in levi) naprednjaki, dasi je E. povdarila samo dejstva, sicer ne z baš izbranimi besedami, toda kdo neki bi se mogel pogovoriti s takim ljudmi v olikanem tonu?! Tako kosmatih ušes, kosmatih in zakrknjenih, se prime kvečjemu ostru, robata beseda, dočim na lep, olikan način opraviš pri njih manj kot pri novogvinejskih divjakih.

Tako. Ameriška Domovina naj najprej izvoli pomesti pred svojim pragom, kajti smeti in blata je pred njim toliko, da bo treba več kot ducat metla in še par vil zraven. In naj nikar drugim ne očita, da se bore proti nji na nepošten ali nekulturen način, dokler bo sama vodila proti nam tako nepošten, podel in zloben način boja.

Ivan Jontez-Podgoričan, 53.

Čudno
— Kdo pa je ta svetlolaska, ki sem te videl v njo v četrtek?
— To je tista črnolaska, ki sem ti jo predstavil v ponedeljek.

Trust elektrike porazil socialiste

V Milwaukeeju je dobil svojega aldermana. Socialistične zmage v drugih mestih

Milwaukee. — Pri zadnjih nadomestnih volitvah za enega aldermana je bil socialistični kandidat poražen z 286 glasovi večine. Župan Hoan pripisuje ta poraz političnim aktivnostim elektrarskega trusta, ki je v pripravi wardi potrošil velike vsote proti Warchowu, socialističnemu kandidatu.

Poražen je bil tudi socialistični kandidat Morris Stern za okrožnega sodnika, zmagal je pa Carl R. Hampel za mirovnega sodnika.

Več sreče so socialisti imeli v drugih wisconsinških mestih. V West Allisu sta zmagala s precejšnjo večino dva socialistična kandidata v žalski odbor. V Kenoshi so dobili dva izmed treh koncilmanov ter bo delavstvo prvič v zgodovini tega mesta zastopano v mestni zbornici. Kenosha ima manažerski sistem.

Tudi v Sheboyganu so prodrli s tremi kandidati za nadzornike (supervisors) in izvolili enega koncilmana.

Protestni shod proti hitlerjevski propagandi v Ameriki

Chicago. — Zadnje nedelje je bilo protestno zborovanje raznih liberalnih organizacij pod vodstvom Čikaškega odbora za obrambo človeških pravic proti nacizmu. Zborovanja, ki se je vršilo v prostorih Standard kluba, se je udeležilo okrog tisoč delegatov. Govorniki so obžigali hitlerjevsko propagando v Ameriki, katero razširjajo razne nemške organizacije. Med govorniki je bil tudi bivši demo-

kratski senator James Reed iz Missourija, ki se je poleg napada na Hitlerja in vse ostalih evropskih diktatorjev apravi tudi nad "New Deal" v Ameriki.

Civilna vojna med čikaškimi Armenci

Chicago. — Armenska naselbina v Chicagu je zadnje nedelje uprizorila srdito bitko na ulicah v okolici So. Ashland ave. in Madison st. Okrog 500 Armencev, razdeljenih na nacionaliste in komuniste, se je zavezovalo s kosi opeke, kamenjem in žepnimi noži, zlasti ženske so bile hude na obeh straneh. Vojno je ustavila policija, ki je odpeljala deset bojevnikov v bolnišnico in drugih deset v zapor.

UMOR Z BACILI KUGE

V Kalkuti so aretirali dva indska zdravnik in nekega Pandeya pod obtožbo, da so umorili nekega Amarendeja, Pandeyevega polbrata, z bacili kuge, da bi Pandey podedoval njegovo imetje. Amarendeja so pozvali z brzojavko v Kalkuto. Na postaji se mu je približal neznan moški in ga zadel z iglo v roko. Rana se je nevarno razvila in zdravniška preiskava je ugotovila kugo. Amarende je umrl po velikih mukah.

Ze od vsega početka so oblasti sumile, da gre za zločin. Na sled pa so zločincem prišli na nenačuden način. Ugotovili so namreč, da so žrtev umorili bacili takšne vrste kuge, ki ni že 50 let razsajala v Kalkuti. Takšne bacile pa imajo v nekem zavodu v Bombayu in tu so zvedeli, da sta omenjena zdravnik odnesla kulturo teh bacilov v Kalkuto. Ko so ju zaslišali, sta priznala, da jima je Pandey obljubil velike vsote, če bi mu pomagala spraviti polbrata na oni svet.

Luckies so Vedno prijazne vašemu grlu

— tako okrogle, tako čvrste, tako polno nabasane brez zrahljanih koncev

Mi radi povemo o boljšem tabaku nosni na način izdelave Luckies. Tako okrogle in čvrste so, tako proste zrahljanih koncev. Zato se Luckies vedno dobro drže — se ne posuše, Luckies so vedno — v vseh ozirih! — prijazne vašemu grlu.

"It's toasted"

✓ Luckies so vedno prijazne vašemu grlu

Samo Srednji Listi — ti so Najmilnejši Listi

Imajo boljši okus

NE spoznaj Listi — ti so Najmilnejši Listi

M. Kranjec:

USODA TINČA RAŠČANA

Mislil je na svojo samoto. Tako doslej še ni mislil. Drugekrat na priliko, če je bil dež, je šel ležat in je preležal pol dneva, ko je bilo treba iti v hlev. Zdaj se mu to ni ljubilo. Gledal je svoj vrt, ki je bil po dežju pomlajen, bujno zelen. Toda samota je bila zdaj močnejša. Deset let je preteklo, kar je mati umrla. Prve dni po njeni smrti mu je bilo neprijetno. Vedno je čakal, da se kaj izpremeni. Bil je vajen vseh materinih besed, njenega dela; natančno je vedel, kje je ta trenotek mati, kaj počne, kaj bo rekla, če pride k njej. Vsako jutro na priliko, ko je bil tak dež, je prišla iz kuhinje in ga potegnila iz kota, kjer je dremal. "Vstani," je rekla. Vedno si kaj izmislila, da je lahko delal, pa ne lenaril. Ona je potlej sedla za mizo in krpala obleko.

Ni bilo med njima veliko besed, temveč tako vsakdanji razgovor. Zdzajzdaj se je česa spomnila in povedala. Vse je bilo zanimivo. Zdaj deset let ni imel kdo posegati v vse to. Čas je do tega trenotka zgubil pomen. Zdaj se je zbudil in tiščal nanj z vso silo. Ni natančno premišljeval o vsem tem, ker tega ni bil zmožen, občutil pa je neko neskladnost vsega življenja, vseh let, posebno zadnjih deset. Njegovo gospodarstvo se v teh letih ni premaknilo niti za ped naprej. Vse je viselo kakor mu je mati zapustila. Celo padlo je. Pred desetimi leti je bilo vse to pomembno: bil je kmet, bogat kmet, vas pa je bila rečna; majhne koče, ljudje so odhajali po svetu. Njemu ni bilo treba. Toda vse se je zaobrnilo: ljudje so dobili gosposko zemljo. Kaj pa, v vsaki hiši jih je bilo po sedem, osem, da celo po deset in v vsakega so dobili oral zemlje. Res, ni še bila njihova, vendar, kot je silal, bodo po malem izplačali in potlej bo njihova. In tako se mu ti ljudje približali. Niso več prihajali k njemu iskat dela in prosit kruha kakor nekoč. Delali so na svojem, dobro delali, to je Tinč moral priznati; in še so lahko koga poslali od hiše v Kanado ali pa kam drugam, da je pošiljal denar. Morda je vse to vzbudilo v njem neko sovraštvo do ljudi. Prej je bila navada, da so prihajali revni in prosili dela in zato dobili kakšno malenkost. Zdaj jih je moral prositi, da so prišli delat in se pogajati za zaslužek. Postavljali so si nove hiše, podirali stare bajte, napravili povsod okoli hiš lepe vrtove in peli so, vedno peli. Nihče ni več rekel, da je Tinč bogat, ta Tinč, kako zidino ima. Zdaj so dejali: Poglej ga, kako je zanikr, kako se nič ne briga za svoje gospodarstvo! ...

In vsega tega doslej Tinč ni tako dobro zaznaval. Malomarno je mislil na to. Zdaj pa mu je vstalo, ne da bi vedel v kakšni zvezi. Udaj se je čuvstvovanju.

Draš Petrovič in Tinč sta bila nekoč velika prijatelja. Dolga leta sta kovala skupno velike načrte in se navduševala. Draš je bil male postave, po telesu nedorasel človek in dolgo se ni oženil. Zvesto je poslušal svojega starejšega in izkušenejšega prijatelja, ki ga je modro odvrčal od takih neumnosti. Lani pa je prišla k njemu neka mlada ženska in še preden se je Tinč dobro zavedel, da bi opozoril prijatelja in ga odvrgel od kake neumnosti, se je Draš poročil. Draš je živel srečno, so rekli ljudje. Zena mu je že rodila otroka, in to je bila zanj res velika sreča in radost.

Tinč pa ni mislil tako o tem.

Poslej ni hotel imeti z Drašem nikakega

opravka. Morda je bila to zavest, da je ostal prevaran. Če bi že moralo tako biti, tedaj bi se moralo prej pri njem zgoditi. Toda, zdaj, ko je bil samo njegov prijatelj nesrečen, kakor je Tinč rad pravil komu: zdaj se je Tinč navzle neke visoke samozvesti: šel je mimo Draševa doma vzravnal, žvižgajoč veselo in ozirajoč se na vse strani, samo k Drašu ne.

Tokrat pa je bilo Tinču preveč nezno, povrhu je bila še nedelja in si ni mogel kaj, da ne bi šel mimo Draševa hiše. Samo mimogrede je hotel pokukati k njim, želeč, da bi ga poklicali noter. Stiskal je roke v žepu in si žvižgal. Pes mu je sledil s povešenim gobcem. Dež je pomalem pršil, toda zdelo se mu je, da njega ta dež nič ne moti, nasprotno, kot bi mu celo ugajalo, da je tako vreme.

Draš pa je skozi okno videl Tinča, hitel je za njim in ga z vso silo spravil v hišo. Kako se je branil Tinč, nazadnje pa je vstopil, dasi je sovražil Draševa ženo. Zdaj pa je prišla ona, Kata, Draševa žena in ni se mogel ubraniti.

"Nisem mislil, da si tak!" je rekel Draš. "Nikdar več te ni k meni."

"Tako," je momljal Tinč in dobro se mu je zdelo. "Kaj pa naj bi pri tebi?"

"Tako! Kaj bi pri meni! Prej pa si bil vsak dan in vedno si imel kak posel."

"Prej!" je vzklil Tinč in hotel še nekaj povedati.

"Draš mi je vse povedal," je zdaj rekla Kata. "Povedal mi je, kakšna prijateljica sta bila. Vse sta si zaupala. Zdaj te pa ni več. Ne vem, kaj smo se ti tako zamerili, da ne prideš."

"Kaj bi se mi zamerila," je rekel. "Nimam veliko časa."

"Nimam časa," je dejal Draš. "Doma pose-da in tuhtaš neumne stvari."

"Neumne stvari! Tako misliš ti, pa ti povem, da mislim prav zdaj velike stvari."

"Velike stvari! Kdaj pa ti nisi velikega mislil!" se je nasmešnil in se spomnil nekdanjih dni, ko sta še skupaj kovala načrte in si razlagala drug drugemu.

"Zdaj mislim resno," se je opravičil Tinč.

Draš ni bil nikdar tako duhovit človek kakor Tinč in je vedno občudoval svojega prijatelja.

"Resno," se je posmešnila Kata. "Radovedna sem, kaj si iznašel."

"Ne bom več sejal in ne sadil," je rekel proti Drašu, kot ne bi bilo Kate poleg. Ta pa se je široko zasmejala.

"Misliš sem si, da boš kaj takega povedal."

Tudi Draš se je nasmešnil radi tega.

"Ti se smeješ," je rekel Tinč proti Drašu. "Pa ne misli, da je to tako neumno, to, kar nosim s sabo. — Pet oralov jablan mislim nasaditi. Mogoče celo dva oralu več."

Potem je premolknil, kakor bi dal priliko prijatelju, da si oddahne po tej novici. In Kata se je še močneje zasmejala. Drašu pa je planil nasmeš od obraza.

"Pet oralov jablan mislim nasaditi. Ali pa morda več. Zdaj pa poslušaj: čez deset let bo rastle na teh jablanah tisoč do dva tisoč centov sadja. To prinese čistega dobička trideset tisoč, vsaj toliko."

Kata se je spet zasmejala. Draš pa je sledil njenemu smehu. Molče je poslušal. Da, Tinč se ni še prav nič izpremenil. Se vse večje načrte nosi s seboj. Tinč pa tudi sedaj ni prenehal, temveč je začel nenadoma razvijati drugi načrt.

(Dalje prihodnjik.)

Jack Skrbec:

SANJE

Rim je odseval v milijonih luči. V stolpih stoterih cerkva je v dvanajstih presledkih udarjalo kladivo časa. Mir, ki se je razlival po večnem mestu, ni oplasil ponočevalcev, ki so se razigrani in na pol pijani vozarili v krasnih avtomobilih po ulicah. Na tisoče onih pa, ki mukoma prenašajo pezo življenja iz dneva v dan, je zatonilo v kraljestvu spanja.

Čuvarji pred spalnico Njegove Svetosti so stali na odrejenih mestih. Ponašali so se, da jim je usoda naklonila to čast, ki ne doleti vsakega. Radi tega so bili ponosni možje, na njih obrazih si bral resnost, ki jim je pomagala izvrševati dolžnost vestno in natančno.

Po dolgem hodniku sem prišel v stolp radijske postaje, ki je bila obenem glavna oddajna postaja Vatikanskega mesta, od koder so se ob delavnikih, posebnost pa ob nedeljah in zapovedanih praznikih, oddajale vse, mase ter pridige pobožnemu ljudstvu. Posebno koristno je prišel ta način oznanjevanja sv. resnice o nim, ki se radi malčnosti, lenobe ali kake druge človeške svojstvenosti niso hoteli ali niso mogli udeleževati sv. maši in pridig v bližnjih cerkvah. S tem so se učili resnice in pravice do svojega bližnjega, posebno pa o miru, ki je baš v tem času tako na slabem temelju. Ob nočnih urah

pa sprejema postaja poročila od drugih evropskih držav.

— Imaš prav! Nekoliko zgodaj sem res prišel po novice. Čuvarje sem pregledal pred časom in ni baš drugih opravkov nočoj. Prišel sem, da poslušam prejemnik in da bom tako mogel natančneje poročati sv. očetu o dogodkih zemeljskega sveta, — sem odgovoril radijskemu uradniku.

— Prav je, da si prišel. Čelo uro že navijam prejemnik, pe vendar ne morem razumeti francoskih in nemških radio postaj. Nekaj se dogaja v teh dveh državah. Ali čuješ? Kakor neko drdranje, prasketanje, pokanje. Čudno res, ne morem si razlagati. Obračam in pretikam, ali postaje v teh dveh državah so kakor odmrle ...

Vprašujoč se je ozrl name. Kakor boječ se mi je zdel njegov obraz. Gube na obrazu so se mu nabrekle v globlje zareze. Letu učenja in raziskovanja na polju elektrike in radija so mu vtisnili v obličje zamišljenost in resnobo. Kadar sva se v nočnih urah razgovarjala, se je izogibal socialnih pogovorov, rad pa mi je razlagal o tajnostih prirode, katero je hotel spoznati v tanci. Njegova marljivost in veliko znanje mu je prineslo radijsko službo na postaji prestolnice in aredišča prve, najčistejše, najpopolnejše in odsejujoče cerkve sveta. Dasi ravno ni imel nikakega nagiba za premišljevanje o svojih duši, niti ga ni bilo mar, v katero stran bo krenila po nje-

govni smrti, niti se ni zmenil za stolpe cerkva, katere so zgradile marljive roke pobožnega in grešnega vernika, ki je videl v teh zgradbah zatočišče svojih misli in vročih prošanj za lepo večno življenje na onem svetu. Je bil uradnik zadovoljen v tem stoletnem stolpu. Nočne ure mu niso ukradle spanja. Saj je bil srečen, da v miru, tišini in ob svitu zvezd in lune študira zakone prirode, ki mu omogočajo s pripomočkom tega aparata oddajati in prejemati glasove iz velikih daljav skozi dež, veter, snežinke ali tišino jasne pomladanske noči. Srečen je bil in zadovoljen. A nočoj ga ne razumem. Mogoče se mu je pokvaril prejemnik, mogoče tudi, da se nove sile poče v zračnih plasteh, katerih on še ni proučil in spoznal.

V okroglem stolpu je zavladala tišina. Prameni lune svetlobe so skozi line črtali koeke na podu. Luč v tubah je odsevala medlo. Na malo pisalno mizo je padal kos svetlobe zasenčene žarnice. On pa je sedel na okroglem stolu kakor sklesan, glavce podprto z rokami. Pripravljena misel, da bi jo sprožil v besede, je zbežala v neznanost — samo stal sem kakor nem v tem čudnem stolpu, zgrajenem za slavo božjo in zdaj za kos znanosti, kos iznajdbe tistih malih človeških možgan. Iz radija so prihajali še vedno čudni, drdrajoči prasketajoči glasovi brez vsake zveze za razumevanje. Vstal je popravil si lase, s par koraki pre-

meril prostor, se naslonil ob lino in zagledal v daljavo. Zdajci se obrne proti meni.

— Poznal si to čudno bitje, ki stoji sedaj pred teboj, samo v eno stran. Poznaš moje delo, moje bitje in žitje. Poznaš moje hrepenenje po znanju ter razglabljanju tajnosti prirode. Vse to si vedel. Veš tudi, da ti nisem nikdar pravil o drugi strani mojih misli, mojega življenja; ki je vzrok, da sem tak, kakršnega me poznaš. Tišina noči, ta nepopolni aparat, katerega ne morem nadzorovati, mi je dalo misel, da se ti moram pokazati tudi v drugi luči, da ti moram povedati nekaj svojih misli, ki mogoče ti ne bodo po godu, katere boš mogoče odklanjal ali me celo zaničeval. Naj bo. Misli so svobodne. In če jih ne izražamo v besedah, se bomo ali mogoče nočemo kvariti misli drugih ljudi, ki mislijo drugače. Mnogo revčkov je še na svetu, ki jim je samo njihova misel svetost, dočim bi so človeka, ki se je rodil pod tistimi okolnostmi, pod istim solncem, z istimi pravicami v izražanju svojih misli, prekleli ali ga celo potolkli in uničili. Da pa nisem dovolil svojim mislim besede, ni bila kriva bojazen, pač pa spoznanje, da je bolje iskati skrivnosti prirodnih zakonov nego govoriti ljudem o stvari, ki jim niso dostopne, ki jih večina ne razume ali celo o njih boji misliti.

— Da boš bolje razumel, ti hočem narisati svoje življenje podrobneje. — Ob meji tujega naroda ob vzhodu gora, na ravnicah obdani s smrekovim gozdom, stoji ubožna vas, oddaljena ure in ure hoda od dolinskih večjih vasi, trgov in mest. Kultura in civilizacija je bila za kočarje deveta vas. Imeli pa so pošteno in nepokvarjeno ljubezen med sabo in srce jim je bilo odprto na stežaj, kadar je kdo klical v vihar njih nočeh na pomoč gori v čerih. Gostoljubno so mu postregli, dali so mu mleka, kruha in sira in smeh na tujčevem obrazu jim je bil najlepše plačilo. Za šolo, ki je bila poldrugo uro hoda v nižinski vasi, niso bili preveč navdušeni niti starci, kamoli otroci. Rekli so, da je grešna, da pokvarja dušo in daje preveliko raztresenost in premišljevanje, katero jim ni potrebno v tem gorskem zatijšu. Menili so, da jim dnevno delo, steze, gorski vrhovi, sonce in zvezde ter luna na nebu popolnoma zadostuje. Molitve in povesti uči in pripoveduje ded in babica svojim vnukom in vnukinjam. Ob nedeljah in praznikih pa jim razkladata pomen svetnikov in svetnic božjih, ki so viseli na stenah že desetletja v spomin in pobožno premišljevanje kočarjev. Kaj jim torej hoče šola; Bali so se je in skoraj bi rekli, na tihem sovražili. Udano in potrpežljivo pa so merili dveurno pot h gospodovim pridigam in k sv. maši in se veselo vračali v svoj raj, ki jim bo gotovo dodeljen tudi na onem svetu.

V tej vasi, kjer je bilo življenje kočarjem kot zlato bogatašem, mi je prala mati plenice ter jih sušila na platu za hlevom, v katerem sem imel, ko sem začel kolovratiti po štirih, svojo preljubo sivko. Živel sem kakor so živeli drugi. Ko sem zrasel, sem žvižgal in pel po skalah ter gledal v megleno daljavo po dolini. Zavisti nismo poznali. Tudi nismo razumeli, kaj pomeni beseda bogastvo in kaj siromaštvo. To je bilo za nas tuje kakor je bila tuja dolina pod nami. Bili smo bogati v siromaštvu; zdrave zrak, gozd in planina nam je bila sreča na svetu. Svet pa se nam je zdel tako velik. Vse tja gori v velike planine in strme gore in vse do tja, do konca meglene doline nam je bil svet velik in skrivnosten. Čuli smo o Ameriki Rimu in sveti deželi, pa to nam je bilo kakor bajka, kakor krasna povest. Nebesa so nam bila nekje visoko nad zvezdami, pekel globoko pod nami.

Iz starih, oguljenih, zakrpanih očetovih hlač mi je mati sešila šolsko torbico. Da pa sem jo lahko pobesil čez ramo, je oče odrezal od telčka kos štrika, ki je bil z njim privezan ob jasi. V šolo nisem rad hodil. Bila mi je pustna in brez veselja. Za tiste čilgeče na tabli mi je bilo deveta briga. Komaj sem čakal, da odmolimo očenaš in se spustim proti planinam, kjer je bila prostost in veselo življenje. Doma sem vrgel torbico pod klop, se najedel žgancev in zelja ter šel

pomagat očetu in materi. Pozneje pa, ko mi je učiteljica z velikim trudom vtepla v glave nekaj črk in zlogov, ter sem začel počasi brati iz abecednika besedo za besedo, mi je postala šola zanimivejša. Ko nam je pa začela učiteljica praviti o zgodovini, smo jo začeli debelo gledati. Kako lepo nam je slikala slavne junake pa začarane gradove, kjer so živele v davnih časih prekrasne princeze; pa o našem presvitem kralju, ki ima cele armade vojščakov, da branijo njega, vero in domovino; pa zopet o onih, ki so prešli kri za slavo domovine. Počasi nam je vlivala v glavo pojem domovine in sovražnika, ki preti dan in noč, da plane po tej krasni domovini in si jo podjarmi. Kaj pomeni beseda sovražnik in kakaj je sovražnik, nismo razumeli. Zdelo se nam je, da mora biti nekak hudič, privezan z verigami. Pravila nam je dalje, kako krasno in lepo je umreti za domovino, da pride duša celotja v sveta nebеса, če ga zadene sovražna krogla in umre na bojišču. Domov grede smo v grmovju odlomili veje ter z njimi, kakor s puškami in zastavami, legli po kozjih stezicah, veselo se tolikega znanja. Doma sem za plotom staknil staro golido, si jo obesil preko vratu ter bobnal po njej po mirni vasi, hrabil svoje pajdaše, da smo odšli v planino preganjat nevidnega sovražnika. Takrat se nam še sanjalo ni, da bo čez par let tod okrog trepet, strah in groza, da bo grizla smrt ter gledala skozi žrela topov in strojnic, da bo v teh planinah stok in škripanje z zobmi onih siromakov, ki so prišli pretepat sovražnika in umirat za slavo domovine. —

(Konec prihodnjik.)

Ni je razumel

Zena stoji pred zrcalom v večerni obleki in se pripravlja v gledališče.

— To je pa res škandal! — se obrne ježno na moža. — Mož tvojega položaja, pa ima njegova žena samo eno dostojno obleko, ki lahko gre z njo v družbo!

— No, zakaj je pa ne oblečeš? se začudi mož.

Mnogo poje

— No, gospod, vi se pa ne morete pritožiti, da bi vam jed ne teknila. Pospravili ste toliko, da vas kar občudujem, pravi krčmar gostu.

— To še nič ni, videti bi me morali, če sem kam povabljen na obed ali večerjo.

Pri zdravniku

— Kako vam pa tekne jed?

— Zelo slabo, gospod doktor.

ne diše mi niti jedi, ki ste mi jih prepovedali.

Pozna pevke

Skladatelj prinese gledališkemu ravnatelju novo pesem. Ravnatelj prečita prvo stran besedila in odkima z glavo, češ: Oprostite, prijatelj, vaše lepe pesmi ne bo hotela peti nobena pevka.

Pesem se je namreč začela z besedami: Ko sem bila še mlada in lepa.

"PELLEAS ET MELISSE"

V soboto popoldne so kroviteljstvom izdelovalca Strike broadcastali v Operi House, kjer gosti tropski Operi Comp. bussyjevo opero "Pelleas et Melisande".

Broadcastanje celih bilo najprej uvedeno v in sodeč po pismih, ki va vodstvo, je bila to začena ideja. Širša javnost niti dobro glasbo in je zastanje oper zelo navdušeni.

Edina opera Claude je "Pelleas et Melisande". Značilno zanjo je to, da vsem razlikuje od drugih.

Lucrezia Bori kot Melisande.

Operi, kakor na pr. sledi starim tradicijam, je v tem slučaju Debus noma obračunal s spleta Opera je edinstvena in primerjati z nobeno drugo.

Dejanje je posneto v berlinski drami, in k naj si besedilo nabavi skem prevodu, da bo oper razumel.

Pred štiridesetimi leti Maeterlinck vodja francoskih simbolistov. Predvsem deloval misterije, ki vsakdanje življenje.

Pesnitev "Pelleas et Melisande" je bila objavljena deset let pozneje, se je prva vpriporitev opere mena.

Dejanje je samo na kako tuje in nevsakdanje bussyjeva godba je nek naga. Ni ne prizorov in Poslušalcu se zdi, kot da sovi pevec plaval na morju.

Opera ima pet dejanj. Vlogo Melisande je igrala Bori, dotim je bil Edward Johnson, Ezio bil Golaud; Leon Rothier, Ina Bourskaya, Genevieve Dalossy, mala Yonick, Ananian, zdravnik. Dirigiral je Louis Ham.

Ali ste že naročili to ali Mladinski list prijatelju ali sorodnikom? To je ena trajne vrednosti, ki mal denar lahko svojcem v domovino.

TISKARNA S.N.P.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča

Tiska vabila za veselice in shode, vizitice, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in v drugih.

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA CLAN S. N. P. J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne. Cene umerno, unikiško delo prve vrste.

Pišite po informacije na naslov:

S.N.P.J. PRINTER

2657-59 So. Lawndale Avenue

Chicago, Ill.

Tu so določeni za vaše tiskarske potrebe.